

Rozšírenie palety onkomarkerov – SCCA, TPS, TK, kalcitonín

Medirex, a. s. rozširuje paletu onkomarkerov o nasledujúce:

- **SCCA**
- **TPS**
- **Tymidínkináza**
- **Kalcitonín**

SCCA (antigén karcinómov skvamózných buniek)

Patrí medzi nemucinózne markery bunkových adhézii a funguje ako diferenciačný antigén epidermoidného tkaniva. Je produkovaný karcinómami krčka maternice, menej karcinómami hlavy a krku. Je preto základným nádorovým ukazovateľom nádorov vonkajšieho genitálu, análneho kanála, krčka maternice a epidermoidných karcinómov hlavy a krku. Využitie má aj pri karcinómoch kože. Nešpecificky sa zvyšuje pri zníženej glomerulovej filtrácii a pri chorobách pečene.

Hodnoty u zdravých: <1,5 µg/l

TPS (tkanivový polypeptidový špecifický antigén)

Je antigén, ktorý rozoznáva M3 epitop tkanivového polypeptidového antigénu (TPA). TPA vzniká metabolizovaním epiteliálnych keratínov 8, 18 a 19. TPS je teda špecifická časť TPA, determinant cytokeratínu 18. Cytokeratíny sú základnou stavebnou zložkou buniek epiteliálneho pôvodu. Majú významnú úlohu pri proliferácii buniek, a preto sú nešpecifickými ukazovateľmi jej zmien. TPS je využiteľný najmä u karcinómov mliečnej žľazy, močového mechúra, obličiek a rôznych nediferencovaných a málo diferencovaných foriem nádorov (napr. nediferencované adenokarcinómy žalúdka).

Hodnoty u zdravých: < 80 U/l

Poznámka: nedá sa robiť z hemolytického séra

Tymidínkináza

Enzymová aktivita tymidínkinázy (TK) je nutná pre proces syntézy DNA. Zvýšená produkcia TK býva v tkanive, ktoré sa intenzívne delí a považuje sa za marker proliferácie buniek. Je to primárny nádorový marker hematologických malignít a sekundárny marker ostatných malígnych ochorení (sarkómov a u časti karcinómov - marker proliferácie).

Referenčné hodnoty: < 5 U/l

Poznámka: nedá sa robiť z hemolytického séra

Kalcitonín

je produktom parafolikulárnych C buniek štítnej žľazy. Je to charakteristický hormón medulárnych karcinómov štítnej žľazy. Zvýšené hodnoty sú aj pri zvýšenej novotvorbe kostí ako dôsledku kostných metastáz, pri zlyhaní obličiek a chronických zápalových ochoreniach.

Hodnoty u zdravých:

Muži: 0 – 2,5 pmol/l

Ženy: 0 – 1,5 pmol/l

Odberový materiál

U všetkých onkomarkerov: bežná biochemická skúmavka

Indikačné obmedzenia zdravotných poisťovní:

Oblasť	marker	diagnóza	odbornosť
Nádory hlavy, krku a pažeráka	SCCA	C00-C15	001,010,019,
Nádory hrtana		C32	014,019,591,319,043, 047
Nádory krčka maternice		C51-53	009,019,229,591,043, 047
Nádory kože		C43,C44	018, 019, 591,043, 047
Nádory spojiva	TK	C40-41,49	018, 019, 011,591,043,047
Hematologické nádory		C81 - 96	019,031,043,329,591, 047
Nádory štítnej žľazy	Kalcitonín	C73	001,019,043,064,350,591, 047

Dostupnosť vyšetrenia

Centrálné laboratórium Bratislava

Centrálné laboratórium Košice

Vypracoval

Medirex, a.s.: MUDr. Anna Stecová, CSc., medicínsky riaditeľ Medirex, a.s.

Revidované v Bratislave, august 2014

Literatúra

Kaušitz, J.: Význam a postavenie nádorových markerov v skríningu, diagnostike a sledovaní pacientov v onkológii. Onkológia (Bratisl.), 2006, roč. 1 (3): 155–158

Vogl, M., Müller, M. M.: Tumor markers: review and clinical applications, IFCC Series. B. Gouget and P. Lehmann, eds., IFCC Office, Italy, 2002

Topolčan, O.: Diagnostický a prognostický význam thymidínkinázy u nádorových onemocnení. In vitro diagnostika, informační magazín Beckmann Coulter, číslo 5, 2007